

VOETZORG BIJ DIABETES

Praktische informatiebrochure

- Welke behandeling kunt u verwachten?
- Welke zorgverlener voor welke voetzorg?
- Wat vergoedt uw zorgverzekeraar?

DEZE BROCHURE IS
EEN GEZAMENLIJKE
UITGAVE VAN:

- **DVN** Diabetes Vereniging Nederland
- **ProVoet** Brancheorganisatie voor de Pedicure
- **Stipezo** Stichting Pedicure in de Zorg
- **NVvPO** Nederlandse Vereniging van Praktijkondersteuners
- **NMMV** Nederlandse Maatschappij voor Medisch Voetzorgverleners
- **NVvP** Nederlandse Vereniging van Podotherapeuten
- **LOOP** Beroepsorganisatie voor voet- en houdingszorg
- **NVvDP** Nederlandse Vereniging van Diabetespodotherapeuten
- **V&VN** Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland

© 2018

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave _____	3
Uw voeten verdienen aandacht _____	4
De verschillende behandel fases bij diabetes mellitus _____	6
Uw jaarlijkse voetonderzoek _____	8
Verhoogd risico op wondjes door aanwezige complicaties? _____	9
Pakket aan ondersteuning: behandelplan en periodieke controle _____	10
Voortgang van uw behandeling _____	11
Welke vergoeding ontvangt u voor diabetische voetzorg? _____	12
Samenwerkende zorgverleners _____	14
Overzicht professionals in de voetgezondheidszorg _____	15

HOE HERKENT U EEN DIABETISCHE VOET?

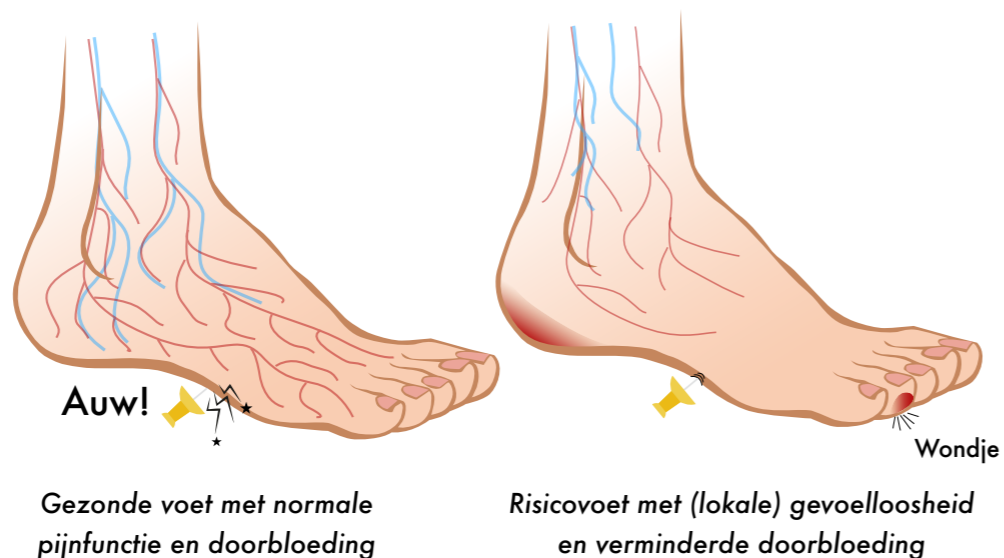
Helaas is een diabetische voet moeilijk zelf te herkennen. Daarom is het heel belangrijk om jaarlijks een voetonderzoek te laten uitvoeren. Op die manier bent u er op tijd bij wanneer de conditie van uw voeten verandert.

Uw voeten verdienen aandacht

Er is (onlangs) diabetes oftewel suikerziekte bij u vastgesteld. Een kwart van alle mensen met diabetes heeft een verhoogd risico op een wond(je), een zgn. diabetische voet. Dit betekent dat er enkele complicaties aanwezig zijn die het risico op het krijgen van een slecht genezende wond verhogen. In het ernstigste geval kan een niet genezende wond leiden tot een amputatie.

Wanneer u diabetes heeft kunnen door hoge bloedsuikers uw bloedvaten en zenuwen beschadigen. Dit kan gevolgen hebben voor de conditie van uw voeten en veroorzaakt risico's voor het ontstaan van (slecht genezende) wondjes. Uw voeten dienen daarom ieder jaar opnieuw onderzocht te worden onder supervisie van uw behandelend arts.

ZELFCONTROLE EN VERZORGING

Dagelijkse zelfcontrole en een goede verzorging van uw voeten is noodzakelijk. Op die manier kunt u beschadigingen in de huid en/of nagels al in een vroeg stadium opmerken en behandelen zodat erger voorkomen kan worden.

De medische term voor beschadigde zenuwen is neuropathie. Dit leidt tot minder gevoel in de voeten, waardoor de pijnprikkels niet meer gevoeld en wondjes niet opgemerkt worden. Omdat in veel gevallen ook de doorbloeding is verminderd kunnen wondjes niet goed genezen. Een niet goed genezende wond kan in het ergste geval leiden tot amputatie van teen, voet of (onder)been.

Tijdens het jaarlijkse voetonderzoek wordt gekeken of er sprake is van gevoelloosheid en/of problemen met de doorbloeding. Tevens wordt er gekeken of er afwijkingen zijn aan uw huid en/of nagels. Ook wordt bekeken of u passende schoenen draagt. Slecht passende schoenen kunnen drukplekken veroorzaken.

Deze informatiebrochure geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke zorg kunt u verwachten?
- Waarom is een jaarlijks voetonderzoek belangrijk?
- Wat gebeurt er wanneer u een verhoogd risico heeft op een wond?
- Welke zorgprofessionals zijn bij deze voetverzorging betrokken?
- Welke vergoeding ontvangt u van uw zorgverzekeraar?

Tenslotte wordt deze informatie aangevuld met handige tips die u kunnen helpen bij uw persoonlijke voetverzorging.

Mensen met diabetes hebben een verhoogde kans op niet of slecht genezende wondjes aan de voeten.

Als de zenuwen niet meer goed werken voelt u niet goed wanneer er een wondje ontstaat. Bijvoorbeeld een steentje of een irriterende naad van de sok of schoen. Wondjes moeten goed behandeld worden.

DIABETES MELLITUS?

DE VERSCHILLENDE BEHANDELFASEN

Wanneer er diabetes bij u is vastgesteld, komt er veel informatie op u af. Dit schema laat zien hoe uw zorg kan verlopen om wonden te voorkomen.

Het is belangrijk dat u zelf of een medisch pedicure uw voeten regelmatig controleert op wondjes.

VASTSTELLING DIABETES MELLITUS

UITGEBREID ONDERZOEK

De (diabetes)podotherapeut zal uitgebreid onderzoek doen naar de manier waarop u staat en loopt en hoe alle spieren en gewrichten functioneren. Hij/zij streeft er naar om door het verbeteren van de stand van uw voeten en/of het looppatroon plekken waar overdruk aanwezig is te ontlasten. Tevens wordt er uitgebreid gekeken naar de ernst van de verminderde doorbloeding en/of de gevoelsstoornissen. Daarnaast krijgt u een persoonlijk sok- en schoenadvies.

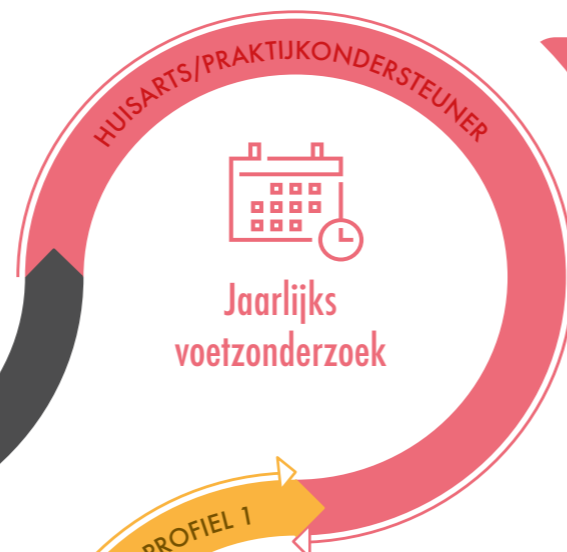
ZELFCONTROLE EN THERAPIETROUW

Voor een succesvolle behandeling is het noodzakelijk dat u uw voeten zelf ook regelmatig controleert en de adviezen van uw behandelaren opvolgt.

VERLAGING ZORGPROFIEL

Wanneer blijkt dat uw behandeling succesvol is, kan verlaging van het zorgprofiel plaatsvinden.

INFORMATIEBROCHURE 'VOETZORG BIJ DIABETES'

VOETONDERZOEK

De voeten van mensen met diabetes worden jaarlijks onderzocht, waarbij de Sims classificatie wordt vastgesteld.

GEEN RISICO'S OP VOETWONDEN? (SIMS 0) U kunt voor preventieve voetverzorging en controle terecht bij de medisch pedicure. Let wel, u ontvangt hiervoor geen vergoeding vanuit de basisverzekering. Bij pijnklachten of voor een betere voetstand of loopbeweging kunt u terecht bij de podotherapeut of registerpodoloog.

MATIG RISICO? (SIMS 1) U heeft recht op extra voetcontrole. Deze kan uitgevoerd worden door de praktijkondersteuner, diabetesverpleegkundige, (diabetes)podotherapeut, medisch pedicure of registerpodoloog.

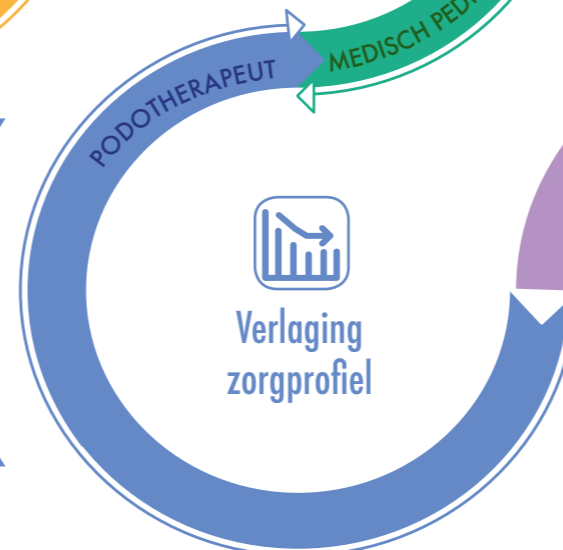
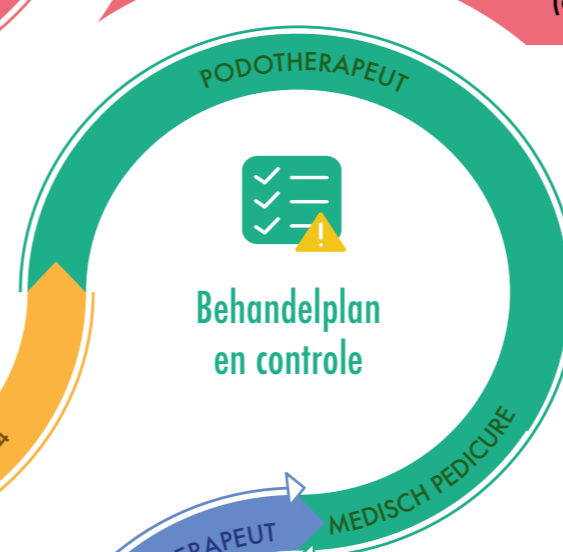
HOOG RISICO? (SIMS 2 OF HOGER) U wordt doorverwezen naar de (diabetes)podotherapeut voor een uitgebreid onderzoek.

Behandelplan en controle

PAKKET AAN ONDERSTEUNENDE ZORG

De (diabetes)podotherapeut zal bepalen hoeveel zorg u nodig heeft. Dit heet een zorgprofiel. Aan de hand van uw zorgprofiel wordt een persoonlijk behandelplan voor u opgesteld met daarin een pakket aan ondersteuning. Hierbij wordt samengewerkt met de medisch pedicure voor het signaleren van vroege afwijkingen en het uitvoeren van medisch noodzakelijke voetbehandelingen.

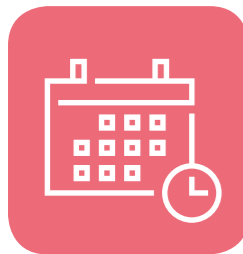

VERGOEDING EN ZORGVERZEKERING

MEDISCH NOODZAKELIJKE VOETZORG

Dit is voetverzorging die nodig is voor het wegnemen van de risico's op een wond en wordt vergoed vanuit de basisverzekering. Indien u verzorgende voetverzorging wenst, kan dit door de medisch pedicure worden uitgevoerd. Dit is voor eigen rekening.

Wanneer uw zorgprofiel wordt verlaagd kan dit mogelijk tot verandering en/of beëindiging van uw vergoeding uit de basisverzekering leiden. Uw zorgprofiel en daarbijbehorende vergoeding wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld.

Uw jaarlijkse voetonderzoek

Uitgangspunt bij de begeleiding van mensen met diabetes is dat er jaarlijks een adequaat onderzoek plaatsvindt.

Voetproblemen bij mensen met diabetes ontstaan geleidelijk, zodat een jaarlijks onderzoek in het begin voldoende is. Bij dit jaarlijks voetonderzoek krijgt u voorlichting over hoe u zelf uw voeten controleert en verzorgt, en de juiste schoenen kiest.

**DIABETES
MELLITUS?
CONTROLEER UW
VOETEN REGELMATIG!**

Preventie diabetische voet

Tijdens het jaarlijkse onderzoek wordt geprobeerd het risico op een wond in te schatten. De resultaten van dit onderzoek worden vertaald naar een zgn. Sims classificatie. Deze Sims classificatie geeft het risico op een wond weer op een schaal van 0 tot 3.

Wanneer blijkt dat u een Sims 1 of hoger heeft, dient een behandelplan te worden opgesteld. Er vindt bepaling van een zorgprofiel (ZP) plaats. Dit zorgprofiel is het pakket aan ondersteuning, zorg en behandelingen die u vanwege uw diabetes nodig heeft om wondjes te voorkomen.

Wanneer zorgprofiel 1 bij u wordt vastgesteld, bestaat de mogelijkheid voor een extra controle. Uw zorgverzekeraar heeft hiervoor een vergoeding beschikbaar. Deze extra controle kan worden uitgevoerd door de praktijkverpleegkundige, diabetesverpleegkundige, (diabetes)podotherapeut, medisch pedicure of registerpodoloog.

SIMS CLASSIFICATIE

De Sims classificatie is een indeling op risico:
geen risico (0) - matig risico (1) - hoog risico (2) of zeer hoog risico (3).

Verhoogd risico op wondjes door aanwezige complicaties?

Wanneer u een matig of hoog of zeer hoog risico heeft op een wond, is het belangrijk dat u een bezoek brengt aan de (diabetes)podotherapeut. Tijdens uw bezoek wordt o.a. gekeken naar de stand van uw voeten, knieën, heupen en rug, het functioneren van uw gewrichten en uw looppatroon. Op basis hiervan wordt er een persoonlijk behandelplan opgesteld. U kunt dit behandelplan opvragen bij uw (diabetes)podotherapeut.

De (diabetes)podotherapeut stemt dit plan altijd af met uw huisarts, internist of specialist ouderengeneeskunde. Indien nodig schakelt hij/zij voor uw medisch noodzakelijke voetbehandelingen een medisch pedicure in, waarmee een samenwerkingsovereenkomst is gesloten. De medisch noodzakelijke voetzorg bestaat uit o.a. het verwijderen van eelt of behandelen van ingroeïende teennagels welke druk veroorzaken die kan leiden tot een wond. Dit valt onder uw basisverzekering. U ontvangt hiervoor geen factuur.

Verzorgende voetzorg

De medisch pedicure kan in overleg met u ook extra verzorgende voetzorg uitvoeren die niet in het behandelplan staat. Hieronder valt bijvoorbeeld het knippen van gezonde nagels en het verwijderen van eelt wat geen risico geeft op een wond, het masseren van voeten en andere verzorgende behandelingen. Het is belangrijk over deze niet-medisch noodzakelijke voetzorg vooraf te overleggen, omdat u hiervoor wél een factuur ontvangt.

WEETJE!

Ongeveer 1 miljoen mensen in Nederland hebben diabetes. Ongeveer 25% hiervan heeft complicaties die kunnen leiden tot een wondje.

Pakket aan ondersteuning: behandelplan en periodieke controle

De verhoogde druk onder uw voeten kan ontstaan door een verkeerde stand van uw voeten of verkeerd looppatroon door bijvoorbeeld stijfheid in de gewrichten. Daarnaast kan het zijn dat uw tenen gaan klauwen waardoor er druk bovenop of onder de tenen ontstaat. Hierdoor of door andere voetafwijkingen kunt u last krijgen van eeltvorming of likdoorns. Ook roodheid, kloven en verdikte (schimmel) nagels zijn risicoplekken.

Voor het behandelen van o.a. drukplekken, eeltplekken, kloven en verdikte nagels werken de (diabetes)podotherapeut en de medisch pedicure samen. In overleg en met behulp van hun professionele expertise proberen zij gezamenlijk de oorzaak van het ontstaan van deze risicofactoren weg te nemen.

Wanneer uw voetproblemen in kaart zijn gebracht, wordt uw zorgprofiel bepaald. De (diabetes)podotherapeut moet zich bij het bepalen van het zorgprofiel houden aan vastgestelde protocollen en mag alleen de medisch noodzakelijke zorg opnemen die nodig is om het ontstaan van een wond te voorkomen. De (diabetes)podotherapeut geeft in het behandelplan aan hoe vaak u wordt opgeroepen voor een voetonderzoek, extra voetcontroles of behandeling van de risicofactoren middels voetbehandeling (o.a. weghalen van eelt) en welke zorg u precies nodig heeft van welke zorgverlener.

Dit behandelplan kunt u bij de (diabetes)podotherapeut opvragen en desgewenst mee naar huis nemen.

WAARUIT BESTAAT HET BEHANDELPLAN?

- Uitgebreid(e) onderzoek(en) en diagnostiek
- Tussentijdse controle(s)
- Schoen-, sok- en voetverzorgingsadviezen
- Algemene voorlichting/educatie
- Medisch noodzakelijke voetbehandeling door de medisch pedicure en in specifieke gevallen door de (diabetes) podotherapeut
- Eventueel aanvullende therapieën (bijv. zolen, ortheses)*

* Dit wordt veelal vergoed vanuit de aanvullende verzekering.

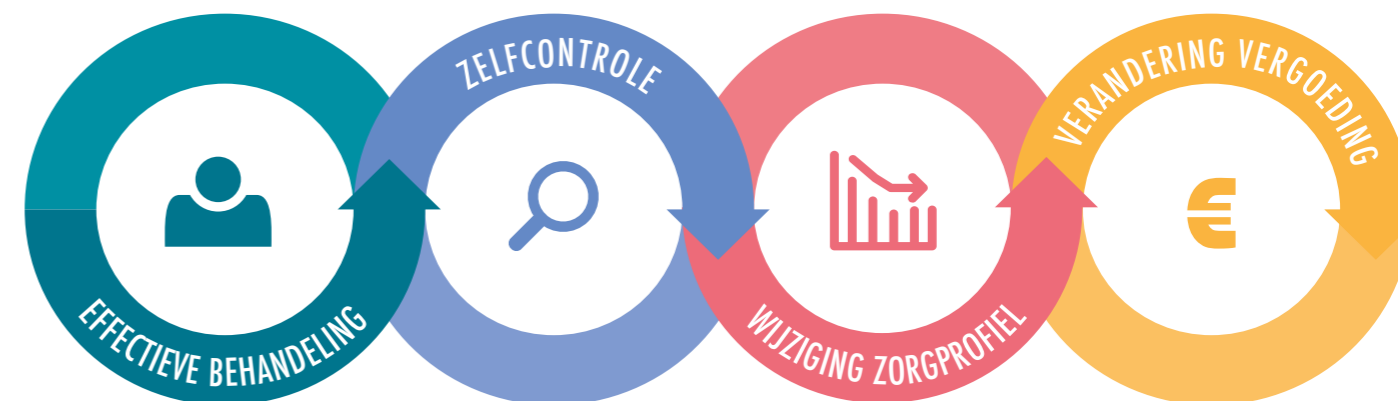

De voortgang van uw behandeling

Wanneer het pakket aan ondersteuning effectief is en drukplekken verminderen en/of verdwijnen, heeft het team van voetzorgprofessionals samen met u hun werk goed gedaan. Hierdoor kan het zijn dat uw zorgprofiel naar beneden wordt bijgesteld. Dit kan van invloed zijn op de vergoeding die u voor uw diabetische voetzorg ontvangt.

Zowel de (diabetes)podotherapeut als de medisch pedicure zullen u stimuleren om zelf uw voeten goed te controleren. Wanneer er later toch weer risico's ontstaan kan er weer een verhoging van het zorgprofiel plaatsvinden. Zo krijgt u continue voetzorg op maat die volledig is afgestemd op uw persoonlijke situatie.

EFFECTIEVE VOETZORG

Welke vergoeding ontvangt u voor diabetische voetzorg?

Het krijgen van een wond of moeten ondergaan van een amputatie heeft grote invloed op uw kwaliteit van leven en brengt hoge kosten met zich mee. We doen er dan ook samen met u alles aan om dit te voorkomen.

Vergoeding

Het pakket aan ondersteuning, zorg en behandeling (medische noodzakelijke voetzorg) voor mensen met diabetes wordt vergoed uit de basisverzekering wanneer:

- er een risico (Sims 1 of hoger) aanwezig is op het krijgen van wonden;
- er een zorgprofiel is vastgesteld door de (diabetes)podotherapeut
- een persoonlijk behandelplan is opgesteld;

Het eigen risico is niet van toepassing op deze voetzorg. Op speciaal verzoek van de huisarts zal deze zorg bij u thuis worden verleend.

WAT IS EEN ZORGPROFIEL?

Een aanduiding van zorgwaarde op een schaal van 1 t/m 4 waarop de vergoeding die verstrekt wordt is gebaseerd.

Vergoeding op basis van het zorgprofiel

Het tarief per patiënt wordt gedeclareerd op basis van het op dat moment aanwezige zorgprofiel. Het tarief per zorgprofiel is voor iedereen gelijk. Het behandelplan wordt per persoon vastgesteld en kan dus verschillen (zorg op maat). Hiervoor geldt dat de ene persoon mogelijk voldoende heeft aan 4 behandelingen, terwijl een andere persoon met hetzelfde zorgprofiel 12 behandelingen nodig heeft gezien de ernst van de voetproblemen op dat moment.

Door deze manier van bekostiging kunnen alle mensen met diabetes de voetzorg krijgen die nodig is bij de (diabetes)podotherapeut en medisch pedicure, afgestemd op hun persoonlijke situatie.

Alle voetzorgprofessionals moeten zich bij het bepalen van het zorgprofiel houden aan vastgestelde protocollen en mogen alleen medisch noodzakelijke voetzorg opnemen in het behandelplan.

Samenwerkende zorgverleners

U bent gebaat bij professionele, persoonlijke voetzorg. In de voetengezondheidszorg zijn verschillende disciplines werkzaam die gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor uw voetzorg. Onder het motto 'passende voetzorg voor iedereen' vindt tussen deze disciplines een constructieve samenwerking plaats om kwalitatief goede, zinnige en zuinige zorg te kunnen verlenen.

De zorgverleners die u het meeste zult tegenkomen in relatie tot het voorkomen van voetproblemen zijn:

Praktijkondersteuner/Diabetesverpleegkundige

Naast uw huisarts zult u in eerste instantie zorg genieten van de HBO geschoolde praktijkondersteuner (POH) of diabetesverpleegkundige die uw jaarlijkse voetonderzoek zal uitvoeren. Indien nodig kunnen zij in opdracht van de huisarts doorverwijzen naar de (diabetes)podotherapeut voor een uitgebreid voetonderzoek.

Medisch pedicure

De medisch pedicure heeft een branche- of rijkserkend MBO-4 diploma en heeft zich na het behalen van het pedicure diploma verder gespecialiseerd in het uitvoeren van behandelingen van risicovoeten voor mensen met diabetes. Daarnaast behandelen zij ook kwetsbare voeten bijvoorbeeld als gevolg van reuma, spasticiteit, kanker, ouderdom en verwaarlozing.

De medisch pedicure werkt samen met huisarts, gespecialiseerd verpleegkundige, (diabetes)podotherapeut, fysiotherapeut, orthopedisch schoenmaker of registerpodoloog.

Podotherapeut

De podotherapeut is de professional in de voetengezondheidszorg met een erkende en beschermde opleidingstitel (Wet Big, artikel 34) verkregen na het volgen van een NVAO geaccrediteerde bachelor-opleiding. Zorgverzekeraars en zorggroepen sluiten contracten met podotherapeuten voor het organiseren en leveren van een pakket aan diabetische voetzorg. Alle podotherapeuten aangesloten bij de NVvP zijn kwaliteitsgeregistreerd in het Kwaliteitsregister Paramedici.

Diabetespodotherapeut

Sinds enige jaren is het voor podotherapeuten in Nederland mogelijk, na voltooiing van de reguliere opleiding, de 2-jarige post-bachelor opleiding tot diabetespodotherapeut te volgen. Deze opleiding richt zich op het verdiepen van kennis van diabetes mellitus in het algemeen en de diabetische voet in het bijzonder. Diabetespodotherapeuten zijn deskundigen op het gebied van diagnostiek en behandeling van de gecompliceerde diabetisch voet. Zij kunnen ook onderdeel zijn van 2^e lijns multidisciplinaire voetenteams waar zij zich gezamenlijk met o.a. medisch specialisten en wondverpleegkundigen bezighouden met het genezen van complexe wonden.

Alle diabetespodotherapeuten zijn lid van de NVvP. Sommige zijn daarnaast ook lid van de NVvDP (lidvereniging van de NVvP).

Heeft u na het lezen van deze brochure nog vragen over uw diabetische voetzorg?

Vraag gerust uw zorgverlener om aanvullende informatie. Hij/zij staat u graag te woord!

VOETZORG BIJ DIABETES

Deze informatiebrochure is een
gezamenlijke uitgave van:

www.diabetespodotherapeut.nl

